

BPSD-metoden

20. september 2019

Sara Louise Friis Rose, Sundhedsstyrelsen, Betina Lassen, Næstved Kommune, Ditte Jacobsen, Faxe Kommune

Program

- Velkomst og forventninger til seminaret
- Lidt baggrund
- Intro til metoden
- Pause
- Workshop: BPSD-metoden i praksis
- Afrunding og spørgsmål

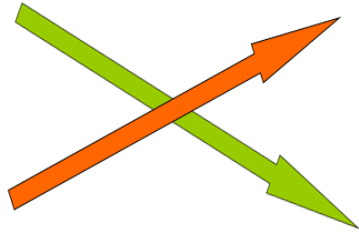
Tjek ind

Tal med din sidemand

- **Hvad er dine forventninger til seminaret?**
- **Hvad håber du at få med hjem?**

Kognition

BPSD

Uro

Svigtende sproglig formåen

Mistænksomhed

Svigtende orienteringsevne

Svigtende hukommelse

Svigtende praktisk formåen

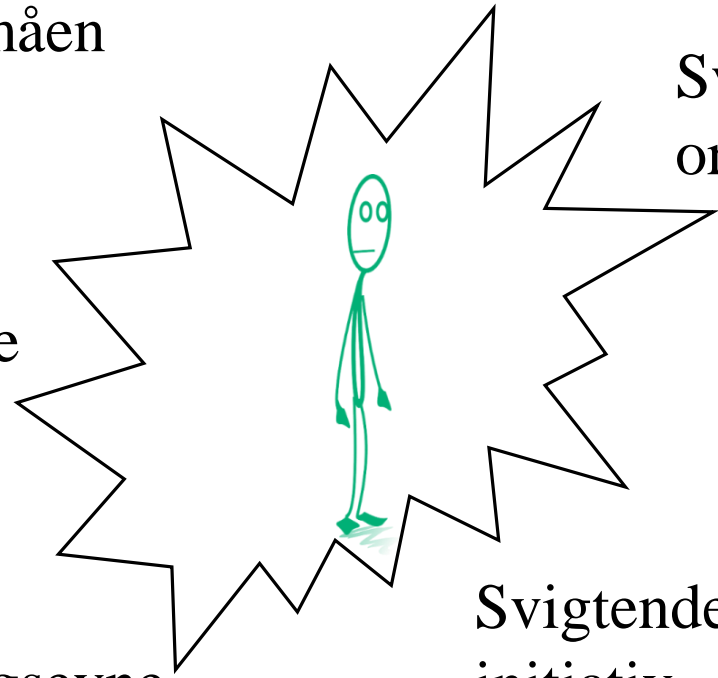
Svigtende planlægningsevne

Svigtende initiativ

Isolering

Angst

Irritabilitet

Øvelse

Skriv for dig selv – non-stop

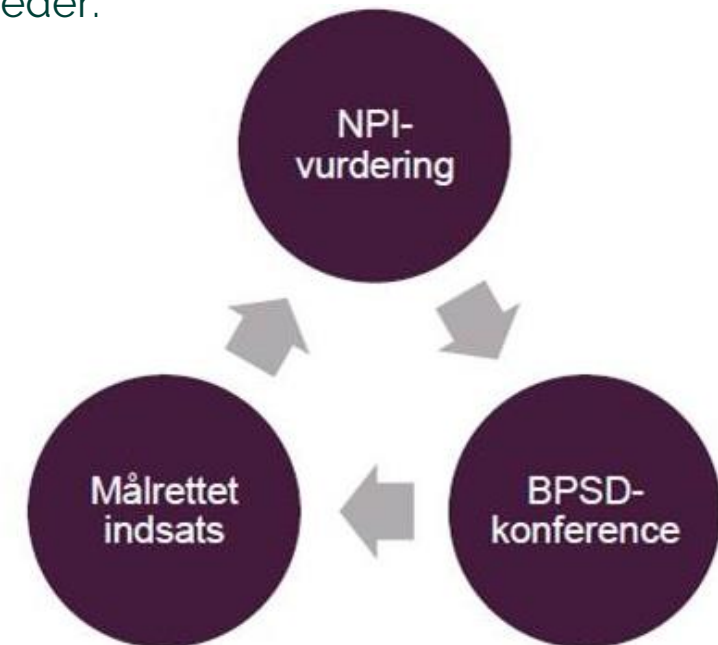
- Hvordan arbejder I hos jer med borgere med adfærdsmæssige og psykiske symptomer?

Hvorfor BPSD-projektet?

- BPSD står for Behavioral and Psychological Symptoms of Dementia og betegnes på dansk som adfærdsmæssige og psykiske symptomer ved demens.
  - Undersøgelser har vist, at op mod 80 % udvikler én eller flere BPSD-symptomer i løbet af deres demensforløb. Hyppighed af symptomer tiltager, når sygdommen er fremskreden (Sundheds- og Ældreministeriet 2016)
  - Udtryk for mistroivsel. Reaktion på uopfyldte behov eller på krav og forventninger. Forringet livskvalitet.
  - Op mod 2/3 af beboere på plejecentre skønnes at lide af demenssygdomme.
  - BPSD-registret i Sverige - satspuljeaftale 2015.
- Side 6 Afprøvning sammen med 5 kommuner i 2017-2018.

BPSD-modellen

- Vurdering af BPSD-symptomer vha. NPI-NH.
- BPSD-konference: Analyse af mulige årsager på baggrund af NPI-vurderingen. Fælles beslutninger om målrettet indsats.
- Målrettet indsats: Afprøvning af aftalte indsatser i op til tre måneder.

A. VRANGFORESTILLINGER

Forestiller beboeren sig ting, som du ved, ikke er sande? Siger f.eks. at andre mennesker forsøger at skade ham/hende eller stjæle fra ham/hende. Har han/hun sagt, at familiemedlemmer eller personale ikke er, hvem de siger, de er, eller at hans/hendes ægtefælle har en affære? Forestiller beboeren sig andre usædvanlige ting?

- Ja (hvis ja, gå videre til underspørgsmålene)
- Nej (hvis nej, gå videre til det næste screeningsspørgsmål)

NPI

Symptomområde

- Vrangforestillinger
- Hallucinationer
- Agitation
- Depression
- Angst
- Eufori
- Apati
- Hæmningsløshed
- Labilitet
- Motorisk afvigende adfærd/ uro
- Søvnforstyrrelser
- Appetit/spiseforstyrrelser

NPI-NH © JL Cummings, 1994

- Interview med beboerens kontaktperson
- 0-12 point på hvert symptomområde
- Max. 144 point i alt

Bilag 1: Dagsorden for BPSD-konference

Denne dagsorden giver en samlet ramme for afviklingen af en BPSD-konference.

Varighed: Op til 45 minutter

ÅBNING

1. Hvad viser NPI-vurderingen af beboeren? (evt. suppleret af konkrete eksempler fra hverdagen)⁶

PERSONCENTRERET ANALYSE AF MULIGE ÅRSAGER

På baggrund af det vi har set i NPI-vurderingen:

1. Er beboerens grundlæggende behov dækket? (mad, drikke, søvn, urin, afføring, syn, hørelse og socialt samvær)
2. Kan sygdom eller smerter være årsag til beboerens BPSD-symptomer?
3. Kan beboerens medicin være årsag til beboerens BPSD-symptomer?
4. Oplever beboeren meningsfuld beskæftigelse?
5. Kan forhold i plejemiljøet være årsag til beboerens BPSD-symptomer? (fx lyd-, lys- og rumforhold)
6. Kan forhold omkring medarbejdernes tilgang, møde og kommunikation med beboeren være årsag til beboerens BPSD-adfærd?

MÅL

1. Hvordan vil vi gerne have at beboeren reagerer, og hvilke symptomer på NPI-skalaen ønsker vi at nedbringe?

AFTALE INDSATSER

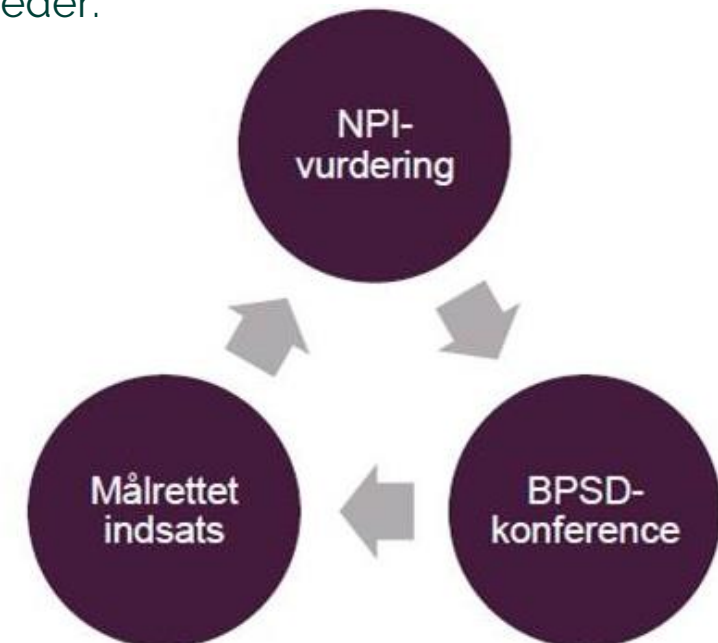
På baggrund af analysen af beboeren og målsætningen aftales en indsatsplan, der besvarer nedenstående spørgsmål:

1. Er der særlige opmærksomhedspunkter ift. den grundlæggende relation/kommunikation med beboeren?
2. Hvilke indsatser skal vi udføre? (herunder prioritering af de vigtigste indsatser)
3. Hvem skal udføre indsatserne?
4. Hvor ofte skal vi udføre indsatserne?
5. Hvornår går vi i gang med indsatserne?
6. Hvor lang tid skal vi afprøve indsatserne (hvornår skal beboeren NPI-vurderes igen)?
7. Hvem dokumenterer indsatserne i omsorgssystemet og hvor ofte?

SLUT

BPSD-konferencen

- Vurdering af BPSD-symptomer vha. NPI-NH.
- **BPSD-konference: Analyse af mulige årsager på baggrund af NPI-vurderingen. Fælles beslutninger om målrettet indsats.**
- Målrettet indsats: Afprøvning af aftalte indsatser i op til tre måneder.

Beskriv genstanden

Take-home messages

- Al adfærd er **kommunikation** - det er vores opgave at være nysgerrig på borgeren og identificere, forstå og opfylde borgerens behov.
- BPSD-metoden er én vej til at sikre **en systematisk og forebyggende tilgang** ved at sætte struktur på processer - løbende observationer og analyser, refleksion og evaluering samt målrettet registrering.
- På konferencerne **omsættes** medarbejdernes demensviden til praktiske handlinger og beslutninger træffes kollektivt. Komplexiteten løftes væk fra den enkelte medarbejder og lægges ind i et reflekterende rum.
- Medarbejderne får et **fælles fagligt sprog** og videndeler om, hvad der fungerer for den enkelte borger. Alle ved hvad der virker, og alle gør det samme – en **fælles tilgang**. Det er detaljer, vi ændrer på og **enkelte greb**, der skaber forandring hos borgerne.
- Metoden er med til giver **overblik** over symptom billedet – målrettet arbejde med de symptomer, der slår mest ud.
- Når NPI-score falder, øges medarbejdernes tillid til egen faglighed. Det bliver muligt at få øje på **frugten af egen indsats**.
- Metoden er en ramme, der kan udfyldes og tilpasses det enkelte sted. Metoden er med til at **systematisere** eksisterende arbejdsgange.
- At indføre BPSD-metoden kræver vilje, prioritering og **synlig involvering fra ledelsen**. Systematikken skal holdes, og det kræver en tovholder. Facilitator af konferencen er afgørende.
- Tiden er godt givet ud - Understøtte mere målrettet og personcentreret pleje og omsorg ud fra den enkeltes ressourcer og behov.
Øget trivsel for borgere og medarbejdere.

Læs mere..

Udgivelser og materialer

- Beskrivelse af BPSD-modellen. Sundhedsstyrelsen.
- NPI-NH. Kommuner kan rekvirere NPI hos Sundhedsstyrelsen senere på året - årlig tilladelse – ikke til forskning eller kommerciel brug.
- Materiale fra kompetenceudviklingen. Udarbejdet af VIA/UCL.
- Evaluering og sammenfatning. Gennemført af COWI.
- Kortlægning af muligheder for digital understøttelse af metoden. Gennemført af epikon/nextpuzzle,
- https://www.sst.dk/da/Viden/Demens/Pleje-og-omsorg-for-mennesker-med-demens/Symptomer-paa-demens-_BPSD_/BPSD-modellen

Læs mere om temaet

- Demenshåndbøger – Personcentreret omsorg i praksis, faglig ledelse og håndbog om BPSD (ultimo 2019)
- Demens og antipsykotisk medicin – undervisningsmateriale til plejepersonale
<https://stps.dk/da/udgivelser/2018/undervisningsmateriale-om-demens-og-antipsykotisk-medicin/~media/2C76237BA5134E9FBB236CC52AFD6B3B.ashx>
- IRF-artikel: Behandling med antipsykotisk medicin er sjældent indiceret til personer med demens
<https://www.sst.dk/da/nyheder/2018/antipsykotika-boer-sjaeldent-bruges-til-personer-med-demens>
- Informationsmateriale til medarbejdere: Brug af lægemidler ved demens
<https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2019/Brug-af-laegemidler-ved-demens>
- National Klinisk Retningslinje om forebyggelse og behandling af adfærdsmæssige og psykiske symptomer
<https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2019/NKR-Forebyggelse-og-behandling-af-adfaerdsmaessige-og-psykiske-symptomer-hos-personer-med-demens> ♥ + ●

Kontakt

Betina Karin Lassen

Specialist i demens og psyk, ergoterapeut

Næstved Kommune

Center for Sundhed og Ældre

Distrikt Syd - Birkebjergcentret

Mail: bekla@naestved.dk

Ditte Ahrenst Haar Jacobsen

Sygeplejerske

Faxe Kommune

Center for Sundhed & Pleje

Grøndalshusene

Mail: diahr@faxekommune.dk

Sara Louise Friis Rose

Sektionsleder

Sundhedsstyrelsen

Mail: slro@sst.dk

